

i proizvodni proces, t. j. proizvodnja je time završena. Eto tako se dosad, pa još i danas, obavlja prerada najveće količine proizvedenog mleka na PIK »Belje«, a kako će se to obavljati u skoroj budućnosti, govorit ćemo docnije u posebnom članku.

U zaključku ovoga članka smatram za potrebno da naglasim da se već početkom ove godine, u ovoj mlekari, počelo sa izradom tvrdih sireva u većoj količini nego što je to bilo ikad dosad. Na proizvodnju sireva ide danas jedna četvrtina do jedne trećine od celokupne količine industriskog mleka na »Belju«. Zasad se izrađuju svega dve vrste tvrdih sireva, i to: trapist i grojer, koji su u trgovini poznati pod imenom: »Beljski ekstra masni sa 55% masti trapist, odnosno grojer«, koji svakim danom sve više prodiru na tržište. Kod ove prerade imali smo prilično poteškoća i slabosti, s kojima se još uvek borimo. Rekonstrukcija preduzeća, koja sledi, rešit će nas svih tih poteškoća i omogućiti nam da smelo krenemo u izradu još nekih vrsta sireva kao što su, ementaler, edamac, i drugi, i na druge mlečne proizvode. Time ćemo stvoriti bolji asortiman proizvoda, što će nam omogućiti lakšu organizaciju rada, brže osvajanje tržišta i bolji plasman proizvoda. S takvom perspektivom kolektiv ovog preduzeća, u zajednici sa rukovodstvom »Belja«, ulazi u novu epohu u borbi za izgradnju socijalizma u našoj zemlji, te bolji život i viši standard radnog čoveka u našem kombinatu.

Ing. Franjo Škrabar, Beograd

Jugoslovenski centar za tehničku
i naučnu dokumentaciju

PREGLED NOVIJE LITERATURE U MLEKARSTVU

Obzirom da sa razvojem industrije stanovništvo sve više prelazi iz sela u gradove, to i problem opskrbe stanovništva osnovnom hranom, mlekom, postaje sve važniji. Za formiranje savremenog mlekarestva treba da se koristimo iskustvima drugih zemalja, koje su dostigle fazu industrijalizacije, i da upoznamo razvoj i stanje te struke u svetu.

Savremeno stanje mlekarestva i nova postignuća u naučnim i tehničkim disciplinama uopšte, saznajemo iz naučno-istraživačkih radova, objavljenih u stručnim časopisima i knjigama. Za upoznavanje novijih rezultata istraživanja u mlekarestvu, upućeni smo uglavnom na stručne časopise, zbornike naučnih radova, i to u mnogo većoj meri nego na stručne knjige, jer stručni radovi daju najnoviji pregled nivoa napredovanja mlekarske struke i savremenog stanja mlekarestva u svetu.

Na primer, u SSSR-u, pored njihovog značajnog izvornog naučnog stvaranja, napredak nauke i tehnike u svetu prati broj an aparat stručnjaka; samo u njihovoj centralnoj tehničkoj i naučnoj dokumentaciji radi kadar od 2000 dokumentalista po zvanju, sa mnogim hiljadama stručnih saradnika.

Svaki, ko radi na naučnom istraživanju ili tehničkom vođenju neke specijalne grane proizvodnje, dolazi iskustvom do saznanja koliko je takav

preved neophodan za unapređenje struke, za poboljšanje i za podizanje proizvodnje, a ujedno dolazi do saznanja od kolike je važnosti prenositi svako korisno znanje dalje, na stručne kadrove.

Iz takve perspektive s jedne strane, a radi sve jače potrebe i potražnje s druge strane nastala je tehnička i naučna dokumentacija, i to: prvo (u današnjem obliku međunarodnog sistema dokumentacije) u SAD, a zatim i u tehnički razvijenim zemljama Evrope i u ostalom svetu.

Jedan prikaz razvoja i savremenog stanja tehničke i naučne dokumentacije u svetu ne može stati na ovom mestu; napominje se samo da u tome pogledu vlada pravo takmičenje, pogotovo između tehnički najnaprednijih zemalja, što nije ni čudo, kada se uvidelo da su SAD i Japan, započeli i dostigli današnji razvoj njihove proizvodnje, velikim delom putem organizovanog praćenja i korišćenja stranih naučno-tehničkih dostignuća.

Kod nas je još od početka, od oslobođenja, od strane nadležnih bila obraćena velika pažnja tehničkoj i naučnoj dokumentaciji.

Obrada stručnih časopisa, sa prikazima za naše prilike najvažnijih radova, po struci mlekarstva izvršena je za Jugoslovenski centar za tehničku i naučnu dokumentaciju, od strane naših poznatih stručnjaka iz cele zemlje, uglavnom iz Instituta za mlekarstvo FNRJ i zavoda za mlekarstvo poljoprivrednih fakulteta.

U gore navedenom periodu bila su redovno obrađivana 32 inostrana časopisa, specijalno mlekarске struke; od toga je bilo po 7 engleskih, nemačkih i francuskih, po 3 američka i švajcarska, 2 italijanska, po 1 ruski, holandski i kanadski. Veliki broj prikaza, objavljenih u biltenu dokumentacije, uzet je iz časopisa koji nisu isključivo mlekarске struke, ali koji uključuju mlekarstvo, kao na pr. brojni stočarski časopisi, časopisi prehrambene industrije, a i zdravstva, higijene, prehrane. Priličan broj prikaza uzet je iz časopisa mikrobiološke struke, takođe iz veterinarstva i sl.

Ukupan broj od 3210 prikaza naučnih radova iz mlekarstva znači i za naše skromnije prilike bogatu dokumentaciju, pogotovo ako imamo u vidu da su to od stručnjaka specijalno za naše prilike izabrani radovi i da je svih tih 3210 radova pristupačno svakome, bilo u originalu, bilo u prevodu, zajedno sa tehničkim ilustracijama, crtežima, grafikonima i prikazima upotrebljene stručne literature.

Prikazi stručne literature o mlekarstvu, objavljeni u biltenu dokumentacije A Jugoslovenskog Centra za tehničku i naučnu dokumentaciju u Beogradu od 1948. do 1957. godine

Broj dec. klasif.	S A D R Ž A J	Broj prikaza
637.0	Mlekarstvo, opšte	182
637.001/3	Studije i literatura o mleku i o mlečnim proizvodima	12
637.1/5	Mleko i stočni proizvodi, opšte	12
637.1/3	Mleko i mlečni proizvodi, opšte	87
637.1/2	Mleko i maslac	2
637.1	Mleko	48
637.1:	Mleko u odnosu na druge oblasti	
637.1:031/094	Mleko u štampi i bibliotekarstvu	9
637.1:323	Mleko u odnosu na ekonomsku politiku	1

Broj dec. klasif.	S A D R Ž A J	Broj prikaza
637.1:334	Mleko u odnosu na zadrugarstvo	5
637.1:336	Mleko u odnosu na finansije i kredit	1
637.1:338	Mleko u odnosu na ekonomiku	37
637.1:339	Raspodela i potrošnja mleka	9
637.1:341	Mleko u međunarodnom pravu	2
637.1:351/354	Mleko u zakonima i uredbama	3
637.1:38	Mleko u trgovini i prometu	6
637.1:381	Mleko u unutarnjoj trgovini	7
637.1:382.6	Mleko u izvoznoj trgovini	16
637.1:389	Mere i standardi za mleko	5
637.1:516/546	Analiza mleka	19
637.1:547	Hemija mleka	10
637.1:576	Bakterije mleka	24
637.1:577	Fermenti mleka	19
637.1:59	Mleko u odnosu na zoologiju	5
637.1:611	Mleko u odnosu na anatomiju	1
637.1:612	Mleko u odnosu na fiziologiju	15
637.1:613	Mleko u odnosu na higijenu	5
637.1:614	Mleko u odnosu na javno zdravstvo	10
637.1:615	Mleko u odnosu na medicinu	12
637.1:616	Mleko u odnosu na bolesti i zaraze	7
637.1:618	Mleko i porodiljstvo	1
637.1:62	Tehnologija mleka	11
637.1:628	Tehnika higijene mleka	5
637.1:631	Mleko u odnosu na opšta pitanja poljoprivrede	6
637.1:633	Mleko u odnosu na proizvodnju bilja	2
637.1:636	Mleko u odnosu na stočarstvo	18
637.1:637	Mleko i proizvodi domaćih životinja	18
637.1:657	Računovodstvo o mleku	4
637.1:658	Organizacija prodaje i kupovine mleka	25
637.1:659	Izveštajna služba, propaganda i reklama o mleku	3
637.1:66	Hemijska tehnologija mleka	22
637.1:67/68	Mehanička tehnologija mleka	5
637.11	Opšta pitanja o mleku. Načini eksploatacije	42
637.113	Mlekare. Mlekarske farme	54
637.12	Proizvodnja, muža, sastav mleka	20
637.12:	Proizvodnja, muža, sastav mleka u odnosu na druge oblasti	31
637.121	Izbor krava muzara	9
637.121/124	Izbor krava muzara, spec. hranidba i muža	1
637.121/122	Izbor krava muzara i spec. hranidba	4
637.122	Specijalna hranidba muzara	24
637.122:	Specijalna hranidba muzara u odnosu na druge oblasti	15
637.124	Muža	27
637.124.1/2	Muža obzirom na kvalitet mleka i mas'aca	4
637.124.1	Ručna muža	3
637.124.2	Muža aparatima	31
637.124.2:	Muža aparatima u odnosu na druge oblasti	23
637.125	Sprave, uređaji i aparati za muženje	34

Broj dec. klasif.	S A D R Ž A J	Broj prikaza
637.125:	Sprave, uređaji i aparati za muženje u odnosu na druge oblasti	23
637.127	Sastojci mleka	21
637.127:	Sastojci mleka u odnosu na druge oblasti	27
637.127.1	Masnoća mleka	22
637.127.1:	Masnoća mleka u odnosu na druge oblasti	39
637.127.2	Laktoza. Laktin. Galaktin	9
637.127.3	Kazein	14
637.127.3:	Kazein u odnosu na druge oblasti	12
637.127.4/5	Mineralne soli i ostale materije u mleku	3
637.127.5/6	Razne materije u mleku i tehničke metode za njihovo ispitivanje	5
637.127.5	Razne materije u mleku	10
637.127.6	Tehničke metode ispitivanja mleka	60
637.127.6:	Tehničke metode ispitivanja mleka u odnosu na druge oblasti	34
637.127.8	Mlečna kiselina	11
637.128	Kvalitet mleka	19
637.128:	Kvalitet mleka u odnosu na druge oblasti	25
637.13	Obrada i prerada mleka	38
637.13:	Obrada i prerada mleka u odnosu na druge oblasti	33
637.131	Specijalno mlekarsvo	102
637.132	Mlekarske sprave, aparati i uređaji	143
637.132.1	Hladnjaci za mleko	43
637.132.2	Grejalice za mleko	8
637.132.3	Pasterizatori	44
637.132.37	Pasterizacija pomoću raznih sretstava	2
637.132.4	Sterilizatori	7
637.132.5	Cedila, sita, filtri za mleko	3
637.132.6	Homogenizatori	4
637.132.7	Sudovi za držanje mleka u mlekarniku	4
637.133	Čuvanje mleka opšte	13
637.133.1	Rashlađivanje mleka	22
637.133.2	Zagrevanje mleka, opšte	44
637.133.3/4	Pasterizacija i sterilizacija mleka	1
637.133.3	Pasterizacija mleka	35
637.133.4	Sterilizacija mleka	14
637.133.5	Cedenje i filtriranje mleka	8
637.133.7	Ostali načini konzerviranja mleka	11
637.134	Homogenizacija mleka	14
637.135	Transport mleka. Boce. Kante. Kola za mleko	65
637.14	Źvrste mleka, opšte	31
637.141	Punomasno mleko. Slatko mleko, opšte	15
637.142	Koncentrovano, kondenzovano mleko	55
637.143	Sušeno mleko. Mleko u prahu	93
637.144	Dečje mleko u prahu	7
637.145	Mlečni šećer. Laktoza	13
637.146	Fermentisano mleko. Kiselo mleko	45
637.147	Obrano mleko. Posno mleko	45
637.148	Pavlaka (vrhnje, skorup)	49

Broj dec. klasif.	S A D R Ž A J	Broj prikaza
637.16	Nedostaci mleka. Kvarenje, patvorenje, zagađivanje mleka	15
637.17	Druga mleka osim kravljeg	13
637.18	Nadomesci mleka. Biljno mleko	21
637.2/3	Maslac i sir,, opšte	11
637.2	Maslac, opšte	122
637.22	Svojtva i sastojci maslaca. Ispitivanje maslaca	58
637.23	Spravljanje maslaca, opšte	53
637.231	Pogoni za izradu maslaca	6
637.232	Sprave i aparati za izradu maslaca	31
637.233	Postupci za izradu maslaca	55
637.235	Pakovanje maslaca. Transport maslaca	4
637.24	Nuzproizvodi kod izrade maslaca. Obrada i prerada nuzproizvoda	4
637.26	Nedostaci maslaca. Kvarenje, patvorenje i zagađivanje maslaca	20
637.27	Regeneracija maslaca	2
637.3	Sirevi, opšte	27
637.3:	Sir u odnosu na druge oblasti	35
637.32	Osobine i sastav sireva	18
637.323	Kvalitet sireva	7
637.325	Ispitivanje sireva	11
637.33	Izrada sireva, općenito	38
637.33:	Izrada sireva u odnosu na druge oblasti	13
637.331/332	Sirarnice. Instalacije. Aparati za sirenje	11
637.333	Postupci kod izrade sireva. Manipulacija	52
637.335	Transport. Pakovanje. Magaziniranje sira	10
637.34	Upotreba sira. Potrošnja	7
637.344	Surutka. Proizvodi od surutke	27
637.345	Mlečni šećer	6
637.35	Vrste sireva	45
637.353	Meki sirevi	44
637.354	Tvrđi sirevi	83
637.355	Sirevi iz drugog mleka osim kravljeg	16

OSVRT NA XVII. OCJENJIVANJE MLIJEČNIH PROIZVODA

Dne 27. VI. o. g. održano je XVII. redovno ocjenjivanje mliječnih proizvoda u poslovnic. Stručnog udruženja mljekarskih privrednih organizacija Hrvatske. Na ocjenjivanju sudjelovalo je 10 mljekarskih organizacija sa 60 uzoraka iz 25 pogona.

Članovi ocjenjivačke komisije bili su ovi:

I. grupa

Doležal Jos.p, »Zdenka«, Vel. Zdenci

Kohout Većeslav, »Slavija«, Staro Petrovo Selo

dr. Sabadoš Dimitrije, Poljopr. šum. fakultet